

5

Ondernemen en bedrijfsfinanciering

Ondernemen en bedrijfsfinanciering

Aan de orde is het **tweeminutendebat Ondernemen en bedrijfsfinanciering (CD d.d. 06/04)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Ondernemen en bedrijfsfinanciering. Er is een viertal sprekers van de zijde van de Kamer. De eerste is de heer De Jong, die namens D66 zal spreken.

De heer Romke de Jong (D66):

Voorzitter, dank u wel. Het voelt nog maar zo kort geleden dat u uit ons midden bent vertrokken binnen EZ. Het is ook fijn u hier nu weer aan te treffen. Dus welkom terug!

Tijdens het commissiedebat zei ik voor de grap en met een knipoog "we gaan van duur naar duurzaam", maar wel vanuit de diepe overtuiging dat verduurzaming de manier is om succesvol te kunnen ondernemen. Hierbij gaat het om energie besparen, duurzame energie gebruiken maar ook om circulaire economie. Op dat laatste punt heb ik de zorg dat de staatssecretaris van IenW, verantwoordelijk voor circulair, en de minister voor Klimaat en Energie gaan over het klimaatfonds en dat deze minister verantwoordelijk is voor het verduurzamen van het mkb. Ik overwoog op dit punt een motie om te kijken hoe dat circulair en duurzaam ondernemen beter op elkaar aan kan sluiten, maar bij het commissiedebat over de verduurzaming van de industrie is toegezegd dat hierover in mei een brief komt. Ik herhaal graag de woorden van minister Jetten tijdens dat debat: het moet groen, sociaal, circulair en snel. Ik zie dan ook uit naar de brief.

Wel heb ik vandaag een motie over groene leningen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederlandse bedrijven zo snel mogelijk moeten verduurzamen om onafhankelijk te worden van Rusland;

constaterende dat er in Nederland 1,2 miljoen mkb-bedrijven zijn;

constaterende dat de ambitie en wil bij mkb-ondernemers er is om te verduurzamen, maar de middelen ontbreken door geslonken buffers en diverse onzekere factoren;

overwegende dat het niet wenselijk is dat ondernemers duurzame investeringen gaan uitstellen of afstellen;

verzoekt de regering op een rij te zetten wat nodig is om een groene variant van de BMKB-regeling op te zetten waarbij de Staat garant staat voor duurzaamheidsleningen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Romke de Jong, Amhaouch, Rahimi en Van der Graaf.

Zij krijgt nr. 485 (32637).

Dank u wel voor uw inbreng. Als tweede spreker van de zijde van de Kamer zal de heer Amhaouch namens het CDA het woord voeren.

De heer Amhaouch (CDA):

Voorzitter. Het gaat niet goed met de financiering van het mkb in Nederland en ik zie het ook niet goed gaan als we niet ingrijpen. Je ziet een worsteling en een soort van traditie van systeembanken die moeilijk mkb-financiering kunnen realiseren. Het is tegen hoge kosten voor kleine financiering voor klein mkb. Je ziet non-bancaire financiering op de markt komen, waar het kaf niet goed gescheiden kan worden van het koren. Je ziet ook goede voorbeelden zoals Credits die echter moeilijk aan funding kunnen komen en je ziet ad-hocbeleid als het gaat over het door de overheid afgeven van garanties. Ik zou graag van ad hoc naar structureel willen. Ook zou ik graag zien dat waar het gaat om allerlei losse eilandjes, we de handen ineen gaan slaan en op het vlak van financiering van zowel publiek en privaat meer gaan samenwerken. Het is van belang dit te onderkennen, om de concurrentiepositie van Nederland maar ook die van het mkb te versterken. Andere landen doen dat en ik hoop dat we dat in deze kabinetsperiode ook voor elkaar krijgen. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat toegang tot financiering voor ondernemers essentieel is om te kunnen ondernemen;

constaterende dat de "British Business Bank" in het Verenigd Koninkrijk, als staatsdeelneming, ervoor zorgt dat onder andere expertise, funding en private en publieke financiers op een daadkrachtige manier bij elkaar worden gebracht om financiering te vereenvoudigen, waarbij het tevens coaching biedt in een gediversifieerd financieringsland-schap;

overwegende dat in de afgelopen jaren veel gesproken is en meerdere moties zijn aangenomen met betrekking tot financiering van mkb-ondernemingen;

verzoekt de regering om - geïnspireerd door de "British Business Bank" - te onderzoeken hoe vraag en aanbod beter bij elkaar kunnen worden gebracht en de betrokken stakeholders actief te betrekken, en de Kamer te informeren in het vierde kwartaal 2022,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Amhaouch, Stoffer, Rahimi, Romke de Jong en Graus.

Zij krijgt nr. 486 (32637).

Dank voor uw inbreng. De derde spreker van de zijde van de Kamer is de heer Rahimi die namens de VVD het woord zal voeren.

De heer Rahimi (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Ik zal u geruststellen: ik heb één motie.

Voorzitter. Ik ben ontzettend blij dat wij een goed commissiedebat hebben gehad en dat er eindelijk serieus wordt gekeken naar de problemen die de 2,2 miljoen mkb-bedrijven hebben — zij zorgen voor 71% van de banen in ons land; denk aan de kappers, de slagers, de machinefabrieken, noem maar op — als ze willen investeren in een nieuwe oven of nieuwe apparatuur. Daarom hebben wij één motie.

Daarnaast wil ik de minister een compliment geven. We dienen namelijk geen motie in over het verpandingsverbod, dat ooit door voorganger Sander Dekker is ingediend, waarmee eigenlijk 1 miljard bedrijfsfinanciering vrij kan komen. We zijn blij met de toezegging van de minister dat dat aangepakt wordt, want dat is echt laaghangend fruit.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat veel mkb-ondernemers moeilijk aan financieringsmogelijkheden kunnen komen en dat een groot deel van de mkb-ondernemers moeite heeft met het vinden van externe financieringsmogelijkheden;

overwegende dat mkb-ondernemers de ruimte nodig hebben te ondernemen, te experimenteren en te innoveren, en dat het vinden van externe financiering hier veelal noodzakelijk voor is;

constaterende dat de minister van Economische Zaken en Klimaat heeft toegezegd een evaluatie uit te voeren naar alle verschillende financieringsvormen;

verzoekt de regering de resultaten van deze evaluatie voor de zomer met de Kamer te delen en hierna een plan te maken, waardoor mkb-ondernemers makkelijker aan financiering kunnen komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Rahimi, Amhaouch, Graus, Van Haga en Goudzwaard.

Zij krijgt nr. 487 (32637).

Hartelijk dank voor uw inbreng. Tot slot is van de zijde van de Kamer het woord aan de heer Graus, die namens de PVV het woord zal voeren.

De heer Graus (PVV):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik heb vier moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering regie te voeren ten behoeve van de oprichting van een mkb-bank,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Van Haga.

Zij krijgt nr. 488 (32637).

De heer Graus (PVV):

Het is heel simpel. Ik had het in 2006 al over de Volksbank, die er nu is. Toen werd gezegd: nee, dat kan niet; het is onmogelijk. Die is er. Die mkb-bank kan er ook gewoon heel gemakkelijk komen. Die gaat er ook komen, voorspel ik jullie nu al allemaal.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om een interdepartementaal actieplan ter verbetering van de financieringsmarkt voor (met name kleine) mkb'ers,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Van Haga.

Zij krijgt nr. 489 (32637).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering de beperkingen van de financieringsmarkt voor (met name kleine) mkb'ers in kaart te brengen en op te heffen waar nodig,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Van Haga.

Zij krijgt nr. 490 (32637).

De heer Graus (PVV):

De laatste motie, meneer de voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om in lijn met de aangenomen motie-Graus een bankenlabel voor bestaande banken in te voeren aangaande mkb-vriendelijkheid en -toegankelijkheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Van Haga.

Zij krijgt nr. 491 (32637).

De heer Graus (PVV):

Meneer de voorzitter. De president van De Nederlandsche Bank was groot voorstander van mijn motie over dat bankenlabel, die destijds met brede steun is aangenomen. Hij is ook degene die destijds de minister van Financiën heeft overgehaald. Ik ben echt heel benieuwd naar het resultaat als we dat gaan labelen. Dat zou ook goed zijn voor burgers. Als een bank niet meedoet aan perverse prikkels, een foute bonuscultuur en noem het allemaal op, dan krijg je een A-label. En maak je je wel schuldig aan perverse prikkels, een nare bonuscultuur en alles, dan krijg je gewoon een D-label, een E-label of weet ik wat. Zo kunnen de mensen en bedrijven zelf kiezen als het gaat om mkb-toegankelijkheid en -vriendelijkheid. Geloof me: alle banken willen een A-bank worden. Op die manier gaan we ze dus met de stok achterna zitten. Gaan we het op deze manier doen, dan lukt het ook.

Een gezegende dag verder.

De voorzitter:

Dank. U ook. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inbreng van de Kamer. De minister heeft aangegeven direct te kunnen antwoorden en een oordeel te kunnen geven over de moties. Ik geef haar het woord.

Minister Adriaansens:

Voorzitter, dank u wel. Ik zal de moties langslopen. De eerste motie, op stuk nr. 485, is van D66 en gaat over de verduurzaming in de BMKB-regeling, dus over het verbreden van de regeling. Die motie geef ik graag oordeel Kamer. Wij zullen daarnaar kijken. We gaan het dus onderzoeken. Dat

was de vraag. Ik vind het een zeer goede gedachte, dus die motie geef ik oordeel Kamer.

In de motie op stuk nr. 486 wordt de regering verzocht om de mkb-bankformule, geïnspireerd door de British Business Bank, te onderzoeken, de betrokken stakeholders er actief bij te betrekken, en de Kamer te informeren in het vierde kwartaal van 2022. Ik zit een beetje te zoeken naar hoe ik de motie op een goede manier kan interpreteren. Met deze formulering, met deze dwingende oplossingsrichting, ga ik de motie ontraden. Wij denken namelijk — daar hebben we onderzoek naar gedaan en daar hebben we goed naar gekeken — dat het oprichten van een soort British Business Bank niet nodig is, omdat wij de taken in Nederland anders hebben belegd, bijvoorbeeld bij Invest-NL, bij de RVO en bij de Kamer van Koophandel. Bij de oprichting van Invest-NL hebben wij er destijds heel weloverwogen voor gekozen om dat niet op een andere manier vorm te geven, maar op de manier die wij hebben gekozen. Bovendien ondersteunen we ook non-bancaire financiers met kapitaalmiddelen via fondsen, zoals het Dutch Alternative Credit Instrument. We helpen ondernemers op verschillende manieren, zoals via de KVK Financieringsdesk, de Stichting MKB Financiering en Credits. Wij hebben dus wel de uitgangspunten van de British Business Bank gehanteerd, maar we hebben het op een andere manier vormgegeven.

Misschien zou de motie als volgt geformuleerd kunnen worden. Ik doe een suggestie. Stel dat in de motie zou staan: verzoekt de regering om, geïnspireerd door de British Business Bank, te onderzoeken hoe vraag en aanbod beter bij elkaar kunnen worden gebracht, onder andere met doorverwijzing, de betrokken stakeholders er actief bij te betrekken, en de Kamer te informeren in het vierde kwartaal van 2022. Dan zou ik de motie oordeel Kamer kunnen geven.

De heer Amhaouch (CDA):

Het is nooit de bedoeling van het CDA geweest om een copy-paste-actie te doen. Daarom zeggen we ook "geïnspireerd door de British Business Bank", omdat ze juist voor dat mkb partijen bij elkaar halen. Het is geen bank op zich, maar zoals ik net ook al zei, brengen ze private en publieke partijen bij elkaar. We moeten kijken hoe we dat kunnen versterken. Dan kan ik leven met de verbetering of de aanpassing, dus met de appreciatie van de minister.

Minister Adriaansens:

Prima. Dank aan de heer Amhaouch.

De voorzitter:

Daarmee krijgt deze motie oordeel Kamer.

Minister Adriaansens:

Met die aanpassing krijgt die oordeel Kamer. Dat is correct.

Voorzitter. Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 487 van de heer Rahimi. Die motie vraagt om een snelle aanpak van mkb-financiering. Volgens mij ligt dat ook in lijn met wat we besproken hebben. Ik kan deze motie oordeel Kamer geven. Ik zal u nog voor de zomer over de uitkomsten van de evaluaties berichten, inclusief een analyse in het licht van de financieringsproblematiek. Dus de motie op stuk nr. 487 geef ik graag oordeel Kamer.

Dan komen we bij de motie op stuk nr. 488. Die gaat over de oprichting van een mkb-bank. Ook daarbij geldt eigenlijk dezelfde redenering dat dit te veel stuurt op de oplossingsrichting die wij op een andere manier hebben vormgegeven. Ik ontraad dus de motie in deze vorm. Ik denk dat het niet de oplossingsrichting is die nu automatisch nodig is. Dan zeg ik ook "automatisch". Ik herhaal mezelf: we hebben Qredits dat voldoet, en we hebben een aantal andere instrumenten, andere instellingen die daarin voorzien. Maar we gaan wel die analyse uitvoeren om te zien of het voldoet. Die zullen we voor de zomer uw Kamer doen toekomen. Om die reden zal ik de motie dus ontraden.

De heer Graus (PVV):

Ik heb geen enkele reden om deze minister niet te vertrouwen in de acties die ze gaat ondernemen. Maar ik zit al bijna zestien jaar hier in de Kamer. Ik weet dat het altijd hierover gaat en dat er nooit verbetering is opgetreden bij de financiering van met name die kleine bedrijven. Ik heb er gewoon geen vertrouwen meer in. Ik weet ook gewoon dat die mkb-bank er ooit gaat komen, net als de Volksbank. Daarom vraag ik alleen maar aan de minister om te helpen met regie voeren, met uitvoeren, met onderzoeken doen naar de haalbaarheid. Dan ben ik al tevreden. Dat wilde ik nog even gezegd hebben.

Minister Adriaansens:

Wij gaan een tweetrapsanalyse doen, want we doen die nu voor de zomer en we gaan in het vierde kwartaal ook wat breder kijken naar de principes van de British Business Bank. Met name bij die brief in het vierde kwartaal wil ik wel breder kijken of het instrumentarium voldoet en of een dergelijke bank zou voorzien in de oplossing van de problemen. Als de heer Graus dat bedoelt, zou hij de motie echt helemaal moeten herformuleren. Maar dit is wat ik wel kan toezeggen.

De heer Graus (PVV):

De minister heeft ook een p.a., zoals wij die ook hebben. Ik ga de motie dusdanig formuleren dat de minister er akkoord mee kan gaan en dat het meegenomen wordt.

De voorzitter:

De heer Amhaouch heeft toegezegd om de motie op stuk nr. 486 aan te passen. U zegt dat u de motie op stuk nr. 488 gaat aanpassen. Ze krijgen pas oordeel Kamer op het moment dat ze zijn aangepast. Anders zijn ze ontraden.

Minister Adriaansens:

Fijn dat u dat zegt, want we moeten de tekst wel goed scherp hebben.

De heer Graus (PVV):

Het is ook aan de leden om dat in de gaten te houden. Ik zal de leden ook op de hoogte houden van het nieuwe dictum.

De voorzitter:

Heel goed. Dan komt er een nieuw dictum en dan pas krijgt de motie op stuk nr. 488 oordeel Kamer. Als de motie niet wordt aangepast, wordt zij dus ontraden.

Dan de motie op stuk nr. 489.

Minister Adriaansens:

Het interdepartementale actieplan ter verbetering van de financieringsmarkt zit echt grotendeels bij ons ministerie. We hebben veel contact met alle andere ministeries die het betreft. Ik noem onder andere Sociale Zaken, OCW en IenW. Maar de lead ligt hier absoluut bij EZK, dus om die reden zal ik de motie op stuk nr. 489 ontraden. Dat wil niet zeggen dat we die contacten niet gebruiken. Sterker nog, het is een gezamenlijke opgave. Ik herhaal mezelf: om die reden zal ik de motie ontraden.

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 490 over het in kaart brengen van de beperkingen in de financieringsmarkten, ook van de heer Graus. Die motie geef ik graag oordeel Kamer. Dat is in het verlengde van wat ik hiervoor heb gezegd.

Dan komen we volgens mij bij de laatste motie, de motie op stuk nr. 491. Die gaat over het bankenlabel voor bestaande banken en de mkb-vriendelijkheid en -toegankelijkheid. Daarmee wordt naar mijn inzicht niet bereikt wat we beogen. We willen namelijk de toegankelijkheid vergroten. Dat doen we niet door een sterretje links of rechts. Overigens is er ook een gedragscode voor banken, waarmee ze een optimale dienstverlening ambiëren. Die gedragscode is recent geëvalueerd. Ik zal vooral inzetten op de aandachtspunten die uit de evaluatie voortkomen. Dan gaat het dus over de doorverwijzing naar de alternatieve financiers en het geven van feedback bij afwijzing. Zoals ik ook in het debat heb gezegd, zal ik ook het gesprek met de Nederlandse Vereniging van Banken voeren en echt aandringen op het verbeteren van de dienstverlening aan het mkb. Ik denk dat zo'n bankenlabel veel te veel een showcase wordt. Ik zou het graag over de inhoudelijke oplossingen willen hebben. Daarom zal ik de motie ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 491 wordt ook ontraden.

De heer Graus (PVV):

Nu heb ik het geluk gehad dat ik jarenlang met Jan de Wit van de SP heb gewerkt. Ik heb in de Tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel, de commissie-De Wit, gezeten. Daar kwam ook een parlementaire enquête uit voort. Ik ben een paar weken voor het einde opgestapt, om grondige redenen, maar ik heb natuurlijk wel meegemaakt dat al die problemen toen ook al speelden. Ik vind dat aan mkb'ers inzichtelijk moet worden gemaakt welke banken wel mkb-vriendelijk zijn. Er wordt bijvoorbeeld ook bekendgemaakt welke banken diervriendelijk investeren. Het is algemeen bekend welke banken dat zijn. En vaak zie je dan een eekhoortje of zo. Ik zal geen namen noemen. Waar het om gaat, is dat ook voor mkb'ers duidelijk is welke banken mkb-vriendelijk en toegankelijk zijn. Daar kun je best een labeltje aan plakken. We doen het met huizen ook. Als je een huis gaat kopen, zitten er ook allerlei labels aan. Dat is ook zo

met auto's. Waarom dan bij de banken niet? Ik kan dat niet begrijpen.

Minister Adriaansens:

Ik wil hier nog even op reageren. Het is ook de vraag of deze taak bij de overheid ligt. MKB-Nederland zou dit ook kunnen oppakken. Wellicht is het een idee om te kijken of hier op een andere manier publiciteit aan kan worden gegeven. Wellicht kan op een andere manier worden gecommuniceerd welke banken als klantvriendelijk worden ervaren door het mkb. Ik zie daar op dit moment niet direct een overheidstaak. Het ligt iets te ver af van waar wij over moeten gaan.

De voorzitter:

Dank. Daarmee is de minister van Economische Zaken en Klimaat aan het einde van haar inbreng. Zij heeft een oordeel gegeven over de zeven ingediende moties.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

We zullen aanstaande dinsdag over de moties stemmen.

Ik zie dat alle woordvoerders voor het volgende debat al aanwezig zijn. Nee, de woordvoerder van de VVD is er nog niet. Dan schors ik toch heel even tot de woordvoerder van de VVD er ook is. Daarna gaan we verder met een wetsvoorstel. We schorsen voor een paar minuten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.